

ก่อสร้างสะพานทางเดิน ... ความจำเป็นที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน

คดีที่จะนำมาเป็นอุทาหรณ์เล่าสู่กันฟังในวันนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ส่งผลกระทบต่อ “วิถีชีวิตและความเป็นอยู่อย่างปกติสุขในการดำรงชีวิตของประชาชน”

และไม่เกิดความคุ้มค่าในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่

เรื่องนี้เกิดขึ้นจากการที่ผู้ฟ้องคดีและประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้านสวนรมย์ ฟ้องผู้อำนวยการเขตของกรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) และกรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) ว่า **ทำการก่อสร้างสะพานทางเดิน ค.ส.ล. ริมคลองบางเตยบริเวณถนนนวมินทร์ถึงซอยมหาทรัพย์** โดยมีได้สอบถามความเห็นของประชาชน ทำให้ได้รับความเดือดร้อน ไม่ได้ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้ทัศนียภาพที่สวยงามของคลองบางเตยถูกทำลาย รวมทั้งทำให้ลำคลองตื้นเขินและเกิดน้ำท่วม และไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีและประชาชนซึ่งพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านสวนรมย์จำนวน 789 คน ได้คัดค้านแล้ว แต่ได้รับการเพิกเฉยจนกระทั่งสะพานก่อสร้างแล้วเสร็จ จึงขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ระงับการใช้สะพานและให้รื้อถอนสะพานดังกล่าว

ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงว่า การก่อสร้างสะพานดังกล่าวเกิดจากการที่ประชาชนที่อยู่อาศัยในซอยมหาทรัพย์จำนวน 35 คน ร้องขอให้ก่อสร้างสะพานทางเดินริมคลองบางเตยเพื่อเป็นทางลัดออกสู่ถนนนวมินทร์ และต่อมาได้มีการอนุมัติเงินงบประมาณสำหรับการก่อสร้างจนกระทั่งได้จัดหาผู้รับจ้างและได้ดำเนินการก่อสร้างสะพานจนแล้วเสร็จ และการก่อสร้างสะพานเป็นการดำเนินการตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 89 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

ติดตามกันนะครับว่า

การที่กรุงเทพมหานครทำการก่อสร้างสะพานทางเดิน ค.ส.ล. ริมคลองบางเตยบริเวณถนนนวมินทร์ถึงซอยมหาทรัพย์ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ? และที่ศาลปกครองจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ระงับการใช้สะพานและให้รื้อถอนสะพานหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ว่าการก่อสร้างสะพานจะเป็นการจัดให้มีและบำรุงทางน้ำอันเป็นการดำเนินกิจการที่อยู่ในกรอบอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการได้ตามกฎหมาย แต่ก็จะต้องคำนึงถึงสิทธิของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองไว้ด้วย ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้มีการให้ข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผล รวมทั้งจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนบริเวณใกล้เคียงก่อนการดำเนินโครงการ และไม่มีการรับฟังความคิดเห็นของชาวชุมชนสวนรมย์ที่มีประโยชน์ได้เสียและได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างสะพานแต่อย่างใด

นอกจากนี้ ยังปรากฏจากเอกสารและภาพถ่ายและรายงานของพยานผู้เชี่ยวชาญว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพของคลองบางเตยทั้งสองฝั่งตั้งแต่บริเวณถนนนวมินทร์ถึงซอยมหาทรัพย์มีความร่มรื่น เงียบสงบ และมีทัศนียภาพของสองฝั่งคลองที่น่าดู เป็นพื้นที่คลองในเขตเมืองบริเวณที่มีการอยู่อาศัยอย่างหนาแน่นที่ยังมีสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติเหลืออยู่แห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานคร ซึ่งสมควรรักษาสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติอันมีคุณค่าดังกล่าวไว้ แต่สภาพปัจจุบันภายหลังมีการก่อสร้างสะพาน ได้ทำลายสภาพที่มีอยู่เดิม และในอนาคตการใช้ประโยชน์จากสะพานจะนำไปสู่การทำลายความเงียบสงบของการอยู่อาศัยและมีผลทำให้สิทธิในการดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิตของชาวชุมชนสวนรมย์สูญเสียไป

และการจัดทำเอกสารร้องขอให้มีการก่อสร้างสะพาน ก็เป็นการจัดทำขึ้นในภายหลังการจัดทำงบประมาณ ภายหลังการอนุมัติจ้างผู้รับจ้างก่อสร้างสะพานและภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีร้องเรียนขอให้ยกเลิกการก่อสร้างสะพาน การก่อสร้างสะพานดังกล่าวจึงไม่ได้เกิดขึ้นจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และการอ้างว่าเป็นคำร้องขอของประชาชนและประชาชนนับพันคนได้ประโยชน์จึงไม่อาจรับฟังได้

และถึงแม้ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในซอยมหาทรัพย์จะสามารถใช้เส้นทางสัญจรออกทางด้านถนนนวมินทร์เพิ่มขึ้นอีกเส้นทางหนึ่ง แต่เส้นทางดังกล่าวมีระยะห่างจากถนนนวมินทร์ ประมาณ 450 เมตร ต้องสัญจรด้วยการเดินเท้าอย่างเดียว รวมทั้งเป็นเส้นทางเปลี่ยว ไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างในเวลากลางคืน ทำให้มีประชาชนใช้เส้นทางในการสัญจรน้อย จึงไม่เกิดความคุ้มค่าในการใช้ประโยชน์ อีกทั้งประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านสวนรมย์ จำนวน 789 คน คัดค้านการก่อสร้างสะพาน เนื่องจากจะทำให้ไม่เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากการเปิดใช้สะพาน ทั้งผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีการสร้างรั้วตาข่ายเหล็กตลอดเส้นทางที่สะพานเลียบขนานกับแนวเขตหมู่บ้านเพื่อความปลอดภัยตามที่อ้างไว้แต่อย่างใด

ดังนั้น การก่อสร้างสะพานทางดิน ค.ส.ล. ริมคลองบางเตยบริเวณถนนนวมินทร์ถึงซอยมหาทรัพย์ จึงส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตอย่างปกติสุขของผู้ฟ้องคดีมากเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับอันเป็นการใช้ดุลพินิจที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายเกินสมควร

จึงถือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ดำเนินการจัดทำประชาพิจารณ์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 (โดยยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. 2539 ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น) เป็นการกระทำโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่เนื่องจากการรื้อถอนสะพานทันทีที่ทั้งที่ยังสามารถดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบดังกล่าวได้ จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะทั้งในแง่งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการก่อสร้างและที่จะต้องใช้ในการดำเนินการรื้อถอน จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการจัดทำประชาพิจารณ์ตามระเบียบก่อน เมื่อประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณที่มีการก่อสร้างสะพานและบริเวณใกล้เคียงไม่เห็นด้วย ให้รื้อถอนสะพานนั้นให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนดังกล่าว

คดีนี้ คงไม่เพียงแต่จะทำให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิที่จะดำรงชีวิตอย่างปกติสุขในสภาพแวดล้อมที่ดี และต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของชาวชุมชนเท่านั้น หากแต่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการอันเป็นสาธารณะก็ควรที่จะใช้ดุลพินิจอย่างรอบคอบภายใต้ทางเลือกที่เกิดความคุ้มค่าต่อประโยชน์สาธารณะมากที่สุด...นะครับ

นายปกครอง